

1 Werk, ondernemen en toerisme

Een goed functionerende stad is een voorwaarde voor economische bloei. Er beweegt veel in Leuven. Sinds een aantal jaren heerst er een sfeer die je eerder in steden als Kopenhagen of Barcelona verwacht. Zoals in Hal 5, een nieuwe ontmoetingsplek in Kessel-Lo, of de Smidse, een overdekte foodmarkt aan de Vaartkom, waar ook het nieuwe Sluispark een favoriet plekje van de Leuvenaars geworden is. Ook in de horeca en handel wordt er volop geëxperimenteerd met nieuwe concepten. Koffie en design in één winkel, een verpakkingsvrije winkel, ambachtelijke marktjes, ...

De Leuvense economie evolueert naar een van de sterkste, internationale en innovatieve van Vlaanderen met motoren als KU Leuven, UZ Leuven, imec, AB Inbev en een pak hoogtechnologische en creatieve bedrijven. Die belangrijke economische spelers hebben we verenigd in Leuven MindGate, waar een positieve wisselwerking tussen al deze actoren kan ontstaan. Zo versterkt onze stad ook haar Europese uitstraling op dit gebied.

1.1 Leuven als internationale speler op vlak van gezondheid, high-tech en creativiteit

Leuven telt enkele grote internationale bedrijven. Ze vormen de toplaag van de economie en zijn door hun wereldformaat belangrijke aantrekkers van investeringen. De kern van dit succes is de kenniseconomie die is gegroeid dankzij de universiteit. We moeten ervoor zorgen dat we competitief blijven in de concurrentie met andere regio's. De sterke internationale positionering van Leuven zien we als een manier om de lokale ondernemers en ondernemingen te laten groeien en zoveel mogelijk kansen te geven.

Of deze bedrijven hier blijven, hangt onder meer af van hoe aantrekkelijk Leuven is als stad om te wonen en te werken. Hier moeten we als Leuven ons strategisch voordeel versterken.

1. Met de uitbouw van het project Leuven MindGate positioneren we Leuven verder als een topregio voor de medische sector, high-tech en creativiteit. Daarvoor werken we samen met ondernemingen, de universiteit en de brede creatieve sector.
2. We breiden het draagvlak en de reikwijdte van Leuven MindGate uit, zodat ook kleine ondernemers, handelaars, horeca, en alle Leuvenaars betrokken worden en het project steunen en uitdragen.
3. We zorgen voor een degelijk en professioneel onthaal met een éénloketsfunctie, een goed uitgewerkte digitale afhandeling van formaliteiten en de verdere uitbouw van de internationale school. Onder meer door het samenbrengen van deze functies in één gebouw, het International House, in het centrum willen we internationale werknemers toeleiden naar het sociale en culturele leven in Leuven.
4. Leuven werkt samen met diverse steden in de wereld, zoals New Delhi, Wuxi en Leiden. Het leidt tot duurzame contacten en uitwisseling op diverse vlakken. We bouwen dit netwerk verder uit waarbij de leidraad is dat we meer willen dan alleen een economische, zakelijke band, we bouwen ook aan een sociaal engagement en culturele uitwisseling.
5. We herhalen het AND& summit en festival (internationaal innovatie- en technologiefestival over de stad van de toekomst) om de twee jaar en blijven daarvoor samenwerken met de verschillende betrokken spelers in Leuven.
6. In samenwerking met de nationale luchthaven realiseren we een incheckpunt voor reizigers in station van Leuven.
7. In 2025 viert de universiteit haar 600-jarig bestaan. We zullen dit momentum aangrijpen om Leuven als stad van innovatie, wetenschap en cultuur in de kijker te zetten. We zetten deze legislatuur al in op de voorbereiding en zien dat als opstap naar 2030 waar we Culturele Hoofdstad van Europa willen zijn.

8. We ontwikkelen Leuven Noord op de terreinen tussen het Station en de Vunt. De Stad en de Universiteit kopen samen het terrein aan om er een wetenschapspark met Europese uitstraling uit te bouwen. We brengen er initiatieven van onderzoek, innovatie, wetenschap en ondernemerschap samen
9. Vaartopia is een belangrijke pijler voor de ambities van Leuven MindGate. Het gaat om de ontwikkeling van de Vaartkom tot een creatieve, bruisende hub. Dat betekent concreet het voorzien van 20.000 m² aan ruimte voor creatief ondernemerschap, culturele verenigingen, innovatief onderwijs en kunsten. We stimuleren hier bovendien de kruisbestuiving tussen creativiteit, technologie en gezondheid.

1.2 De stad van samenwerking

Samenwerking tussen de Stad, de universiteit en de ondernemers is belangrijk. De stad heeft een unieke positie omdat ze in het centrum van de contacten kan staan en nabij is, alle spelers kan verbinden en het gemeenschappelijk doel voor ogen kan houden. Het lokale niveau is hier uitermate voor geschikt – als uitvalsbasis voor internationale ambities.

10. We doen meer internationale missies, bij voorkeur met de KU Leuven en andere partners zoals bedrijven en organisaties, UCLL, UZ Leuven en Voka.
11. We werken samen met de omliggende regio om economisch te kunnen groeien, om werkgelegenheid naar hier te brengen.
12. We organiseren een uniek loket voor handelaars en ondernemers voor alles wat met de overheid te maken heeft. We zetten bovendien volop in op digitaal.
13. We spelen een actieve rol in het organiseren van netwerking en samenwerking tussen jonge ondernemers en gevestigde waarden, onderwijs en ondernemingen.

1.3 Leegstand bestrijden

Hoewel de leegstand in Leuven onder het gemiddelde van de centrumsteden ligt, zijn er toch een aantal leegstaande panden. Dankzij de leegstandstaks en het pop-up initiatief 'Pop-start' is de leegstand verminderd, maar we willen verder gaan.

14. We maken de bestaande belastingen op leegstaand, onbewoonbare of verwaarloosde woningen progressief. Dat geldt ook voor de belastingen op de niet-bebouwde percelen van verkavelingen of woongebieden.
15. We scherpen de belasting aan zodat geen enkel oneigenlijk gebruik meer kan worden vrijgesteld. Om de leegstand beter te kunnen aanpakken, versterken we de Dienst Toezicht.
16. We bekijken waar de stad tijdelijke invullingen van leegstand mogelijk kan maken zoals voor jongerenprojecten, cultuurprojecten...

1.4 Starten en groeien in Leuven

Volgens de stadsmonitor is er geen enkele stad in Vlaanderen waar zoveel zelfstandigen een zaak opstarten als in Leuven. Bovendien ligt de overlevingsgraad hier hoger dan in andere steden. We willen dat deze ondernemingen ook hun plaats blijven vinden in Leuven, ook als ze groeien en meer plaats nodig hebben. Het zijn vaak de kleine ondernemingen die een buffer vormen tegen werkloosheid, die een stad levendig houden, innovatie realiseren, vooruitgang en groei uitstralen.

17. We gaan actief op zoek naar ruimte voor startende en groeiende ondernemers, bij voorkeur in het centrum, en voor meer groei kijken we ook naar onze regio.
18. We nemen zelf het voortouw door een incubator voor starters in te richten aan de Vaartkom, in De Stokerij, vlakbij de Hoorn.

19. We steunen de scale-ups – ondernemingen die een eerste groei doormaken – op het vlak van ruimte, het vinden van kapitaal en investeerders en juridisch. We werken daarvoor samen met Leuven MindGate.
20. We richten het LEON-loket op voor Leuvense Ondernemers in de Diestsestraat. Dat wordt een laagdrempelige dienst, los van het stadskantoor, waar een ondernemer terecht kan met alle mogelijke vragen.
21. In ons streven naar een grotere integratie van werken in de binnenstad richten we een immodienst op voor ondernemingen, waarbij een inventaris wordt gemaakt en ter beschikking gesteld van alle beschikbare panden voor gebruik als werkruimte.
22. We zijn voor een sterke integratie van handel en kantoren in het kernwinkelgebied. We onderzoeken de mogelijkheden om dit te promoten, zoals we dat gedaan hebben voor het wonen boven winkels.
23. We willen alle initiatieven voor startende ondernemers in Leuven samenbrengen en de starters in het aanbod wegwijs maken eerder dan zelf een aanbod te ontwikkelen. De stad wordt een partner voor de ondernemers.
24. We steunen ondernemingen die circulaire economie in hun werking promoten en ondersteunen initiatieven die organisaties en bedrijven daarvoor bij elkaar brengen.
25. We willen scale-up door netwerking stimuleren, door het bij elkaar brengen van gevestigde waarden en ondernemers die aan de vooravond van een groei staan. Het netwerk dat we in de stad willen ontwikkelen steunt hen daarin.
26. We breiden de werking van het Centrummanagement verder uit in functie van starters en maken meer publiciteit. Een degelijke oplossing helpt de starters vooruit door de kennis te delen over locaties en kan een realistisch beeld geven van de te verwachten inkomsten.

1.5 Citymarketing en toerisme

De promotie van Leuven als aantrekkelijke stad kan beter. Leuven heeft veel troeven die nog niet ten volle worden uitgespeeld. Een verdere uitbreiding van citymarketing is aan de orde.

27. We trekken de werking van Leuven MindGate door naar de lokale handel en horeca. Door hen te betrekken bij het opzetten van acties waar een ruim publiek op af komt, zoals het And& festival, kunnen ze actief deelnemen en er ook de vruchten van plukken. Dit werkt in twee richtingen; ook de initiatieven zelf kunnen dan profiteren van de grotere zichtbaarheid van bijvoorbeeld arrangementen die worden uitgewerkt.
28. We zetten in op strategische citymarketing: we geven het diverse en rijke cachet van Leuven weer met een goed verhaal en een duidelijk profiel.
29. We breiden onze congresfaciliteit uit. De podiumkunstenzaal kan daar onderdeel van uitmaken.
30. We richten een bezoekerscentrum op om bezoekers te verwelkomen en sneller hun weg te laten vinden. Het gebouw waar nu de politiepост is op de Grote Markt is daar bijzonder voor geschikt. We richten het in als infopunt voor bezoekers, het evidente startpunt voor het ontdekken van Leuven via wandelingen en activiteiten die allemaal ter plaatse kunnen geboekt worden. We zetten ook een infokiosk vlakbij of in het Station. Voor de politie vinden we een andere locatie in de buurt.
31. We richten een mobilitieitspunt in waar toeristen terecht kunnen voor informatie (fietsverhuur, fietsroutes, wandelkaarten, hoe toeristische bestemmingen te bereiken, openbaar vervoer, fietstaxi's...)
32. Het stadhuis zelf geven we de toeristische uitrusting die het verdient, met een betere bezoekbaarheid op veel meer tijdstippen. We willen er op een hedendaagse, innovatieve manier de geschiedenis van de stad laten zien, zodat we ons verleden en onze toekomst op die plaats kunnen tonen: erfgoed en innovatie.

1.6 Een versnelling hoger voor de handel

Leuven is een succesvolle handelsstad, maar kan nog een versnelling hoger schakelen. Het handelscentrum moet aantrekkelijk en bereikbaar zijn. Samen met het Centrummanagement en de handelsorganisaties zoeken we naar moderne vormen van logistiek en verdeling en naar mogelijkheden om bezoekers naar het centrum te brengen. We gaan actief op zoek naar de 'missing links' in het handelsaanbod, een aantal grote publiekstrekkingen die we in onze stad mankeren en die de kritische massa aan bezoekers aanbrengen waardoor ook de kleinere handelaars meer kansen krijgen.

Een leefbaar, werkbaar en aangenaam stadscentrum is autoluw, maar blijft wel bereikbaar. Naast de blijvende promotie van openbaar vervoer en fiets zorgen we er ook voor dat wie afhankelijk is van de auto niet afgeschrikt wordt.

We zetten in op overleg en samenwerking met vertegenwoordigers van handel en horeca belangrijk, zoals Unizo, Leuven Handelt, Horeca Leuven, ...

33. We zetten nog meer in op alternatieven voor de auto om het kernwinkelgebied te bereiken. Dat kan door het bestaande ruime aanbod aan (rand-)parkings beter bekend te maken en werk te maken van moderne shuttles die de bezoekers snel, efficiënt op een moderne, aantrekkelijke manier van de stations, de randparkings of Haasrode naar het centrum brengen in overeenstemming met ons profiel van hightech stad.
34. We voorzien een verdubbeling van het huidige budget voor de promotie en marketing van de Leuvense handel en horeca.
35. We starten een Autonomo Gemeentebedrijf Centrummanagement.
36. We vereenvoudigen de administratieve procedures.
37. De handelscoach helpt ondernemers met het innoveren van hun zaak.
38. We ontwikkelen een stedelijke en duurzame logistiek, met afhaal- en leveringspunten zodat er vlot en flexibel kan geleverd worden de hele dag door en de 'camionettisering' van de handelswijken tegen te gaan.
39. Logistieke hubs in het centrum en aan de rand, waar pakjes kunnen geleverd worden van leveranciers en van lokale handelaars. We zetten een project op waarbij een centrale levering gebeurt van de winkels naar de hubs of bij de inwoners thuis, bij voorkeur als een project met sociale tewerkstelling.
40. Randparkings worden uitgebreid en er wordt een parkeerplan uitgewerkt.
41. De aanloopstraten (tussen de ring en het kernwinkelgebied) hebben een bijzondere plaats in het handelsaanbod: ze zijn gericht op zowel de plaatselijke bewoners als een ruimer publiek. Vaak hebben ze een eigen karakter en door hun lagere huurprijzen bieden ze kansen aan startende of gespecialiseerde handelaars. Dat profiel willen we zo houden, maar een opwaardering van de omgeving is wenselijk, zoals in de Boven-Tiensestraat of de Diestsestraat tussen de Minckelersstraat en het station. Zo kunnen ze nog beter als alternatieve winkelstraat gepositioneerd worden.

De leegstand van handelspanden in Leuven is vergeleken met andere steden niet zo hoog maar ze is wel geconcentreerd op een aantal zichtbare plaatsen en daardoor een doorn in het oog.

42. We willen doelgericht op die plaatsen de leegstand terugdringen. We drijven desnoods de leegstandstaks op en denken verder op mogelijkheden zoals het succesvolle pop-start en zoeken naar mogelijkheden om leegstaande panden in te zetten voor ondernemers.
43. We focussen op inbreiding van de ambachten- en industriezones in Leuven, vooraleer we aan uitbreiding denken. Een hogere densiteit maakt het mogelijk om lokaal een aanbod van diensten te krijgen die wat leven kunnen brengen in de vaak doodse industrieterreinen. Het maakt het ook mogelijk efficiënter openbaar vervoer te organiseren. We blijven aandringen op het (her-)openen van stopplaatsen van de trein in de omgeving van Leuven. De ligging van Leuven is centraal, maar de laatste kilometers naar de ambachten- en industrieterreinen is te vaak moeilijk.

44. We hebben behoefte aan meer inzicht in de Leuvense economie. Welke activiteit is er, waar is er nood aan? We richten voor onder meer deze vragen een studiedienst op die al deze informatie opzoekt, aanmaakt en deze kennis deelt met ondernemers, handel en horeca.

1.7 Lokale arbeidsmarkt en economie stimuleren

Er zijn jobs en vacatures genoeg in de Leuvense regio, maar ook bij ons is de aansluiting tussen vraag en aanbod moeilijk. We willen de aansluiting verbeteren en de lokale economie stimuleren.

45. We brengen de Leuvense jeugd dichterbij de ondernemingen, door het faciliteren van stages bij Leuvense bedrijven en door het jobspottersproject, waarbij Leuvense leerlingen kennismaken met de verschillende types bedrijven en jobs.
46. We steken nog meer energie in het opleiden van vluchtelingen en anderstalige nieuwkomers zodat ze snel met Nederlands aan de slag kunnen. Dat is niet alleen goed voor hen maar ook voor de ondernemingen.
47. We zorgen voor begeleiding van werkgevers bij het aanwerven van nieuwkomers.
48. We zoeken naar mogelijkheden om ook opleidingen Engels op de werkvloer te voorzien, omdat in veel van onze grote ondernemingen Engels de voertaal is. Veel van de nieuwkomers zijn hoog opgeleid en zouden hier snel aan het werk kunnen op hun niveau.
49. We werken verder aan activering op basis van artikel 60 door een werkervaringskader in te richten met het OCMW als regisseur en via het nieuwe kader wijkwerken. Voor sommige mensen is het niet realistisch om te verwachten dat ze ooit kunnen intreden in het reguliere economische circuit; voor hen zorgen we voor voldoende aanbod van aangepast werk.
50. We steunen de lokale initiatieven rond sociale economie en zorgen er als stad voor dat zoveel mogelijk doorstromers kunnen te werk stellen. We zoeken mee naar subsidies op alle niveaus en hebben daarbij bijzondere aandacht voor initiatieven in het kader van de circulaire economie. Bij aanbestedingen vragen we dat er maximaal gebruik gemaakt wordt van sociale economie.
51. Er zijn vandaag al heel wat Sociale Economie projecten in Leuven – we zijn een van de best presterende steden. We willen een goede afstemming met de reguliere economie en brengen de actoren samen zodat sociale en lokale economie elkaar kunnen versterken.
52. We stimuleren de lokale korte keten door verschillende spelers bij elkaar te brengen en er de ruimte voor te bieden. Indien nodig investeren we als stad zelf in een aantal initiatieven totdat ze zelfbedruipend worden. We zien hier mogelijkheden om kortgeschoolden aan het werk te kunnen zetten.
53. We geven zichtbaarheid aan creatieve lokale ondernemers, bijvoorbeeld door stimulansen om verkoopsruimte te voorzien in LEON of andere winkels en horeca-zaken of door als stad waar mogelijk lokaal aan te besteden.

1.8 Ondernemen in het stadscentrum

Vakmanschap is te weinig zichtbaar in het straatbeeld. Veel ateliers zijn verhuisd naar anonieme blokken buiten de stad. Veel productie vandaag gebeurt schoon en stil, zodat dit terug in het stadscentrum kan. Door het werken in het stadscentrum terug te brengen kunnen we ook de lokale handel en horeca een impuls geven. We zoeken actief naar een mix van activiteiten, we willen dat horeca, creativiteit, klassieke handel en kantoren door elkaar een plek vinden over de hele stad heen en niet te veel in aparte clusters. We geven in onze ruimtelijke invulling meer plaats aan ruimte voor werkomgevingen.

54. We brengen kleinschalige productie terug in de stad, door ateliers te voorzien waar kleinschalige bedrijven aan de slag kunnen. Bij voorkeur brengen we die onder dicht bij artistieke hotspots en klassieke kantoren. Daarmee willen we de waardering voor de technische beroepen in de praktijk zetten en zo mogelijk de wisselwerking tussen kunst, vakmanschap en ondernemingen stimuleren.

55. We stimuleren co-workingspaces her en der in de stad, verweven met wonen en werken. Door plaatsen te voorzien waar zowel zelfstandigen als telewerkende werknemers kunnen werken, creëren we een verbondenheid met de wijk en stimuleren we netwerken. We zorgen ervoor dat het zowel gaat om stimulerende smeltkroes-omgevingen waar actieve ondernemers zich thuis voelen als rustige werkplaatsen voor wie geconcentreerd wil werken maar liever niet thuis of alleen zit.

1.9 Stadsregio Leuven

We willen samenwerken met de gemeenten in onze regio, niet alleen voor mobiliteit en huisvesting, maar ook voor economie en toerisme. De oppervlakte in Leuven is beperkt, voor sommige activiteiten zijn de omliggende steden en gemeenten beter uitgerust. We versterken elkaar in het belang van de hele regio.

56. We nemen het initiatief voor de oprichting van een Stadsregio waarbinnen Stad en omliggende gemeenten intensief samenwerken.

1.10 Horeca

De Horeca in Leuven doet het goed, er zijn meer zaken dan ooit, maar we willen nog meer diversiteit in het aanbod en ook het professionalisme stimuleren.

57. We combineren zowel enkele 'parels' in het centrum als meer kleine horeca verspreid over de buurten in heel de stad.
58. We zorgen voor een vormingsaanbod, zodat horeca-uitbaters goed op de hoogte zijn van alle nodige vergunningen en normen.
59. We dringen aan op een beter aanbod van nachtelijk openbaar vervoer – sowieso zal een betere bereikbaarheid en een aangenaam stadscentrum meer bezoekers aantrekken. We zoeken een oplossing voor de mobiliteit 's nachts, bij voorkeur door een samenwerking met de taxisector om tot een eenvormig nachttarief te komen
60. We maken Leuven terug een stad bekend voor zijn bruisend nachtleven. We zorgen voor een doeltreffend politieoptreden tegen vaak tijdelijke en lokale fenomenen zoals amok in het nachtleven, zodat iedereen op een prettige manier kan uitgaan.
61. De bouw van een podiumkunstenzaal op de Hertogensite geeft de handel en horeca in de benedenstad nieuwe kansen.
62. We willen graag een plan voor een meer kindvriendelijke horeca: toegankelijk en aangenaam voor gezinnen met kinderen. We werken dit uit op basis van voorstellen van de sector zelf.
63. We promoten ons rijk aanbod aan cafés, restaurants en uitgaansgelegenheden in de ruime regio en zelfs internationaal (onder meer via Leuven MindGate).